



Rijksdienst voor Ondernemend  
Nederland

# 2020

*Europese financiering voor  
Nederlands beleid, onderzoek en  
bedrijfsleven*

**Innovatie – Duurzaamheid – Circulaire economie – Transport**

# Toelichting EU rapportage 2020

Deze rapportage geeft inzicht in de deelname van Nederlandse partijen aan de Europese subsidieprogramma's CEF Transport, Horizon 2020, INTERREG en LIFE en de behaalde resultaten in het jaar 2020. Daarnaast wordt een terugblik gegeven op de voorgaande jaren, vanaf 2014, het begin van de begrotingsperiode.

De programma's dragen bij aan het behalen van Nederlandse beleidsdoelstellingen op het gebied van klimaatmitigatie en -adaptatie, klimaatbestendige delta, circulaire economie, biobased economy, alternatieve brandstoffen, duurzame en veilige bereikbaarheid, multimodaliteit, innovatie en nog veel meer.

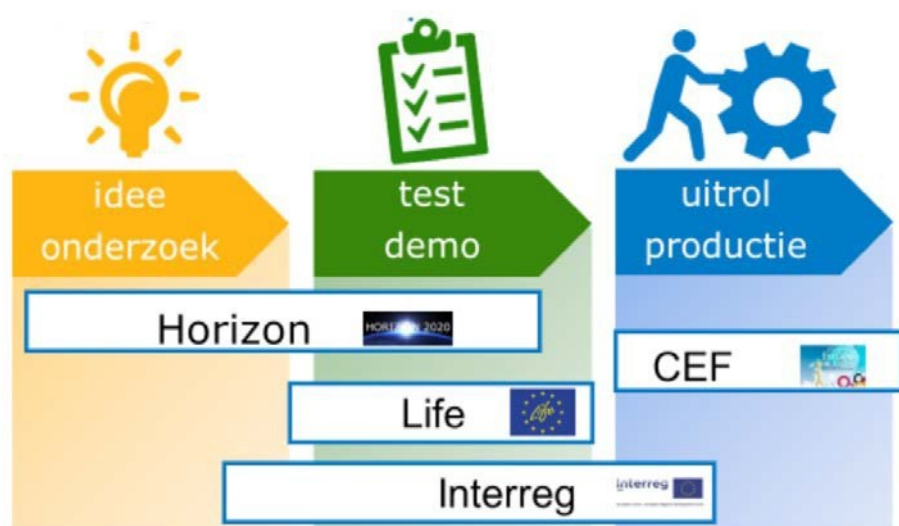
Samengevat zijn in 2020 de volgende resultaten behaald:

- CEF Transport: 76 miljoen euro voor 12 projecten, waarbij 11 met een Nederlandse leadpartner.
- Horizon 2020: In 2020 is 59 miljoen euro toegekend voor het uitvoeren van 100 nieuwe projecten met Nederlandse deelname rond thema's klimaat, milieu en transport.
- INTERREG: Er zijn 6 nieuwe projecten met Nederlandse deelname toegekend vanuit alle drie de Interreg programma's. Voor de Nederlandse partners is 8 miljoen euro beschikbaar.
- LIFE: In totaal is er 30 miljoen financiering voor 17 nieuwe projecten met Nederlandse deelname toegekend voor het gehele LIFE programma.

Gezamenlijk is in 2020 163 miljoen euro ten goede gekomen aan Nederlandse bedrijven, onderzoekers en beleidsmakers voor projecten met impact op zowel Nederlands als Europees niveau. Projecten met de gemene deler dat ze allemaal bijdragen aan een duurzame Europese – en dus Nederlandse – samenleving, het Klimaatakkoord en de Sustainable Development Goals.

Het is onze gezamenlijke missie dat Nederland deze programma's optimaal blijft benutten. RVO speelt daarbij een belangrijke rol door onder andere het informeren en mobiliseren van projectaanvragers, het verbinden van relevante partijen en het meelesen met projectvoorstellen.

In de volgende begrotingsperiode van 2021-2027 blijven deze programma's een grote rol spelen, met meer specifieke aandacht voor de invulling van de Europese Green Deal.



## Overzicht 2020

	Totaal toegewezen subsidie x miljoen €		Totaal projecten goedgekeurd		
	EU-breed	NL	EU-breed		NL als leadpartner
CEF Transport	2.205	76	145	12	11
Horizon 2020	998	59	206	100	10
Interreg EUROPE*	0	0	0	0	0
Interreg NSR*	0	0	0	0	0
Interreg NWE	21	8	7	6	4
LIFE	211	30	145	11	6

\* Voor deze programma's is in 2020 geen ronde geweest.



# CEF Transport

Sinds januari 2014 heeft de Europese Unie een nieuw beleid voor het Trans-European Network for Transport (TEN-T). De doelstelling van het beleid is om de van oorsprong nationale transportnetwerken op een duurzame manier te ontwikkelen, aaneen te sluiten, knelpunten te verwijderen en technische barrières weg te nemen. Het Nederlandse transportnetwerk maakt deel uit van het Europese netwerk van transportverbindingen. Nederland hecht grote waarde aan de ontwikkeling van dit Europese netwerk, omdat het de verbindingen zijn waarlangs grote hoeveelheden goederen uit onze zeehavens hun weg vinden naar de afzetgebieden in Europa en internationaal reizigersverkeer afgewikkeld wordt.

Het Europese subsidieprogramma Connecting European Facility (CEF) ondersteunt de realisatie van het TEN-T netwerk in Europa.

De CEF is een populaire financieringsfaciliteit voor investeerders in transportinfrastructuur in havens en luchthavens, langs vaarwegen, spoorwegen en snelwegen. In de periode 2014-2020 werden bijna 400 projectideeën aan RVO voorgelegd en vroegen bijna 200 Nederlandse partijen subsidie aan. Aan 97 projecten met Nederlandse betrokkenheid werd circa € 640 miljoen toegewezen, hetgeen heeft bijgedragen aan een totaal van € 2 miljard aan investeringen. Daarnaast worden in Nederland nog 13 internationale projecten uitgevoerd zonder directe deelname van Nederlandse partners.

In 2020 zijn voor CEF Transport 3 subsidierondes vastgesteld. De Blending Facility kent twee categorieën: schone brandstoffen en ERTMS. In 2020 werd voor € 124 miljoen aan subsidie toegewezen aan 15 projecten. Hiervan wordt een project volledig in Nederland gerealiseerd en bij een ander project wordt een deel van de investeringen in Nederland gedaan. In totaal gaat het om € 15 miljoen subsidie voor uitgaven in Nederland. De uitslag van de CEF Transport MAP call 2020 vond plaats in het voorjaar 2020. Voor deze call werd in de General Envelop totaal € 967 miljoen toegewezen aan 95 projecten. Aan 10 projecten is € 61 miljoen subsidie voor uitgaven in Nederland toegewezen. Aan 35 projecten uitgevoerd in cohesielanden werd € 1.114 miljoen aan subsidie toegekend.

## IN HET KORT



### Doel

Aaneensluiten van nationale transportnetwerken voor naadloos grensoverschrijdend transport en reizigersvervoer; verbeteren van last mile verbindingen, interoperabiliteit en multimodaliteit; verduurzaming en bevorderen van veiligheid



### Doelgroep

Overheden en bedrijfsleven



### Thema's

Infrastructuur (opheffen missing links en grote knelpunten), digitalisering, decarbonisatie en energietransitie



### Omvang budget op projectniveau

Varieert van circa 1 miljoen euro voor studies tot honderden miljoenen voor majeure bouwprojecten als hogesnelheidslijnen en tunnels



### Rol RVO

Adviseert partijen op aanvraag-niveau; toetst of aanvragen passen bij Nederlands beleid

## 2020

Totaal toegewezen subsidie x miljoen euro

2.205



76



EU-breed Nederland

Totaal projecten goedgekeurd



145

EU-breed

Totaal projecten NL



12

als partner



11

als leadpartner

## 2014 t/m 2020

Totaal toegewezen subsidie x miljoen euro

23,7 miljard



640



EU-breed Nederland

Totaal projecten goedgekeurd



943

EU-breed

Totaal projecten NL



97

als partner



110

58

als leadpartner

Totaal NL betrokkenheid



### Subsidiepercentages

Subsidiepercentages van 10-50%, direct management EC



### Co financiering door ministeries

Conform MIRT



### Samenwerking

Niet verplicht, verschillend per thema of subsidiepercentage (verplicht bij MoS, hoger subsidiepercentage bij grensoverschrijdend project)



### Soort projecten

Vorbereiding uitvoering (engineering, ontwerpen, vergunningaanvragen), pilot projecten, uitvoering / bouwprojecten



### Soort calls

Traditioneel en soms in combinatie met ander financieel instrument (blending)

# Praktijkvoorbeelden

## ZERO EMISSION BUSSEN VOOR HET OPENBAAR VERVOER IN AMSTERDAM (werken)



Het project betreft de vervanging van de huidige dieselvloot door 128 Zero Emission bussen voor het openbaar vervoer in Amsterdam. De transitie naar Zero Emission omvat ook de realisatie van de laadinfrastructuur, implementatie van het ICT transportsysteem, etc.

## OPWAARDERING 3DE SPOOR ZEVENAAR – EMMERICH (studie)



Om een soepele en veilige overdracht van treinen tussen de landen te realiseren en om de maximale capaciteit van de spoorweginfrastructuur te benutten, dient de communicatie aangepast te worden. Daarom is een gemeenschappelijke DB Netz / ProRail-studie “Planmatig werken” gepland om de communicatie- en operationele processen tussen de verkeerscentrales aan beide zijden van de grens te moderniseren. Dit zal de spoorweginteroperabiliteit tussen beide landen vergemakkelijken.

## BOVENBOUW THEEMSWEG SPOORSECTIE ROTTERDAM (werken)



In vervolg op de realisatie van de onderbouw wordt in deze fase de bovenbouw van de Theemsweg sectie op de verbinding Rotterdam – Maasvlakte gerealiseerd. De actie beoogt het knelpunt Calandbrug te verwijderen door het goederenvervoer perspoor om te leiden via een alternatieve route: de Theemsweg spoorsectie. Het nieuwe spoorweggedeelte wordt - buiten dit project - uitgerust met ERTMS waardoor de interoperabiliteit van het Europese vrachtvervoer wordt verbeterd.

## TOTAL HIGH POWER LAADINFRASTRUCTUUR (werken)



In Frankrijk, Duitsland, België, Nederland en Luxemburg zal Total ruim 300 HPC-laadpunten realiseren. Van deze stations zijn er zo'n 200 gelegen langs de snelwegen en 100 stations bevinden zich in stedelijk gebied aan het kern- en uitgebreid TEN-T netwerk. Elk HPC-station langs de snelwegen bevat 2 tot 4 dispensers van 175 kW met een upgradepotentieel tot 350 kW. De stedelijke stations hebben elk een 50 kW DC-lader en minimaal één HPC-oplaadpunt.

## OPWAARDERING EMPLACEMENT AMERSFOORT OOST (werken)



Door aanpassing van het emplacement kan de reistijd verkort worden en een verhoogde betrouwbaarheid op het traject tussen Utrecht / Amsterdam (NL) - Hengelo - Bad Bentheim (DLD) geboden worden. Tevens wordt met de uitvoering voldaan aan de TEN-T-vereisten met betrekking tot 740m lange goederentreinen.

## OPHEFFEN KNELPUNT BEREIKBAARHEID MAASVLAKTE II TERMINALS (studie)



Deze studie is een voorbereiding op de uitvoeringsfase waarin het knelpunt van de spoorwegcapaciteit in de vrachtstromen per trein tussen de Maasvlakte II-spoorwegterminal in de haven van Rotterdam en het Europese achterland opgelost wordt. Geplande infrastructuurmaatregelen omvatten: nieuwe dubbele sporen, elektrificatie en opstelsporen.

## Praktijkvoorbeelden

### OVERNACHTINGSPLAATSEN SPIJK (GLD) (werken)

Deze actie richt zich op de bouw van een overnachtingshaven in Spijk, nabij Lobith, langs de Waal. Hiermee ontstaat ruimte om minimaal 50 schepen van CEMT klasse Vawaarondereen 10-tal ADN-binnenschepen op een veilige en comfortabele wijze een wacht- en of rustplaats aan te bieden.



### RH<sub>2</sub>INE KICKSTART (studie)

De belangrijkste belemmeringen voor de implementatie van waterstof in de binnenvaartsector (IWT) zijn het ontbreken van tankstations voor waterstof (HRS) en de schaarste van schepen op waterstof. De resultaten van deze studies vormen een essentiële bijdrage aan de voorbereiding van uitvoeringsprojecten voor toepassing van waterstof in mobiliteit.



### PROTOTYPE RETROFIT DRIELANDENTREIN (werken)

Om de tri-nationale doorgaande trein tussen Luik (BE) - Maastricht - Aken (DLD) te exploiteren, moet ERTMS Baseline 3 in deze treinstellen worden geïmplementeerd. Binnen dit project wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een prototype voor retrofit van voertuigtype Flirt 3C.



### RHOMBUS, OPWAARDERING VAN 3 WATERGEBONDEN VOORZIENINGEN LANGS DE MAAS EN HET ALBERTKANAAL (werken)

Deze actie richt zich het upgraden van 3 locaties in Heijen, Venlo en Lanaken (BE). In Venlo gaat het om de aanleg van kade, grondwerken en bestrating en bouw van nieuwe kraan. In Heijen wordt de toegang tot het haven terrein verbeterd, damwanden en meerpalen geplaatst en een nieuwe weegbrug gerealiseerd. In Lanaken wordt een nieuwe vracht overslagfaciliteit gerealiseerd en een weegbrug.



### BIO<sub>2</sub>BUNKER (werken)

Door de bouw van 3 bunkerschepen wordt voorzien in LNG-tankpunten in de belangrijkste maritieme EU-havens. De introductie van BLNG bunker binnenvaartschepen in Zeebrugge, Rotterdam en Lübeck verhoogt de operationele betrouwbaarheid van het leveren van LNG.



### SECURE NL 2.0 (werken)

Binnen dit project wordt gewerkt aan de ontwikkeling en bouw van vijf veilige en beveiligde parkeerplaatsen die beschikbaar zijn voor zware vrachtwagens op en nabij het TEN-T-kernnetwerk. Het betreft de locaties Bocholts Langveld (L) (375), Deersels (L) (450), Moerdijk (NB) (165), Terneuzen (ZL) 455 en Ridderkerk (ZH) (125)





# Horizon 2020

Het Europese subsidieprogramma Horizon 2020 stimuleert onderzoek en innovatie. Iedere organisatie actief in onderzoek en/of innovatie kan deelnemen, zowel in Europa als landen wereldwijd. De diverse projectvormen bieden kansen voor bedrijfsleven (zowel industrie als MKB), kennisinstellingen, onderwijsinstellingen, overheden (inclusief provincies en steden) en non-profit organisaties. Al deze partijen worden uitgedaagd om oplossingen te bedenken voor maatschappelijke vraagstukken die voor heel Europa gelden zoals klimaatverandering, voedselveiligheid, betaalbare duurzame energie, veiligheid en migratie.

In deze rapportage zijn de resultaten opgenomen van de thema's die raken aan de beleidsvelden van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Horizon 2020 omvat echter veel meer maatschappelijke thema's. Zo zijn er calls voor het vergroten van de concurrentiekracht van industrie, voor fundamenteel onderzoek, voor ondersteunende technologieën zoals ICT en Artificial Intelligence en voor innovatief MKB.

# Klimaat, milieu, circulaire economie

## IN HET KORT



### Doel

Bijdrage aan een groene, duurzame en klimaatbestendige economie, met behoud van natuur en milieu. Bijdrage aan het Parijs klimaatakkoord en de Sustainable Development Goals



### Doelgroep

Bedrijven, kennisinstellingen, universiteiten, overheden, non-profitorganisaties, overige rechtspersonen



### Thema's

Klimaatadaptatie en klimaatdiensten, impact van klimaatverandering, decarbonisatie, ecosystemen en biodiversiteit, aardobservatie, circulaire economie, duurzaam gebruik grondstoffen en water, de innovatieve en leefbare stad, nature based solutions



### Omvang budget op projectniveau

Gemiddeld 3 tot 15 miljoen euro



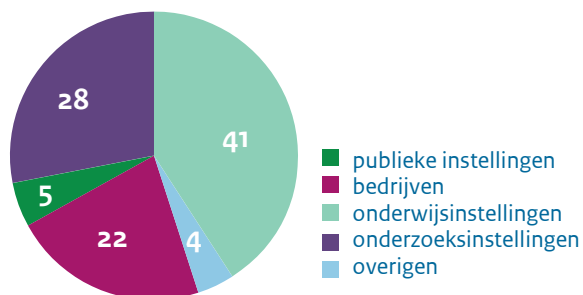
### RoI RVO

Advies bij consortiumvorming, meelesen met projectvoorstellen, hulp bij vinden (Europese) partners, training.

**Onder het programma onderdeel 'Climate action, Environment, Resource efficiency and Raw materials' worden projecten gefinancierd die bijdragen aan duurzaamheid en een groene economie. Dat kan bijvoorbeeld door het efficiënter omgaan met grondstoffen, waaronder water, of een meer duurzame winning van grondstoffen. De transitie naar een circulaire economie staat daarbij centraal. Andere thema's zijn klimaatadaptatie, aardobservatie en de bescherming van ecosystemen en biodiversiteit.**

In 2020 heeft Nederland 25 miljoen euro toegekend gekregen. De resultaten van de Green Deal Call die in 2020 na lancering van de Europese Green Deal is opgezet, zijn hierin nog niet meegenomen. Voor de hele periode van 2014-2020 is tot nu toe 197 miljoen euro toegekend aan Nederland, voor 252 projecten waar Nederland aan deelneemt. Nederland ontving 7,3% van het totale EU budget, bij een afdracht van 5%. Hiermee haalt Nederland substantieel meer geld binnen dan het uitgeeft.

## NL budget in %



### Subsidiepercentages

Horizon 2020 subsidieert 70-100% van het project (afhankelijk van het type project en type deelnemer)



### Co financiering door ministeries

Ministeries kunnen als partner deelnemen aan projecten, voor deelname geldt 100% subsidie. Voor Joint Programming Initiatives gelden andere voorwaarden. Deze zijn niet meegenomen in deze rapportage



### Samenwerking

Samenwerking met tenminste 2 andere landen



### Soort projecten

Onderzoeks- en/of demonstratie projecten, projecten tbv afstemming van beleid



### Soft calls

Specifieke calls rond onderwerpen



## IN HET KORT



### Doel

Bijdrage aan een groene, duurzame en klimaatbestendige economie, met behoud van natuur en milieu. Bijdrage aan het Parijs klimaatakkoord en de Sustainable Development Goals



### Doelgroep

Bedrijven, kennisinstellingen, universiteiten, overheden, non-profitorganisaties, overige rechtspersonen



### Thema's

Klimaatadaptatie en klimaatdiensten, impact van klimaatverandering, decarbonisatie, ecosystemen en biodiversiteit, aardobservatie, circulaire economie, duurzaam gebruik grondstoffen en water, de innovatieve en leefbare stad, nature based solutions



### Omvang budget op projectniveau

Varieert van 3 tot 15 miljoen euro

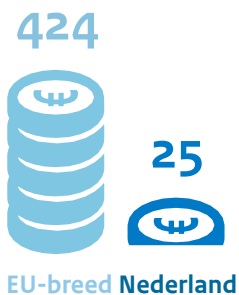


### RoI RVO

Advies bij consortiumvorming, meelesen met projectvoorstellen, hulp bij vinden (Europese) partners, training.

## Resultaten jaar 2020

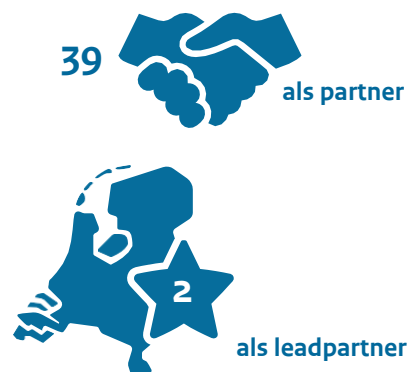
### Totaal toegewezen subsidie x miljoen euro



### Totaal projecten goedgekeurd

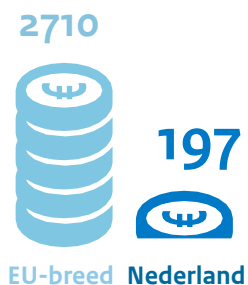


### Totaal projecten NL



## 2014 t/m 2020

### Totaal toegewezen subsidie x miljoen euro



### Totaal projecten goedgekeurd



### Totaal projecten NL



### Subsidiepercentages

Horizon 2020 subsidieert 70-100% van het project (afhankelijk van het type project en type deelnemer)



### Co financiering door ministeries

Ministeries kunnen als partner deelnemen aan projecten, voor deelname geldt 100% subsidie. Voor Joint Programming Initiatives gelden andere voorwaarden. Deze zijn niet meegenomen in deze rapportage



### Samenwerking

Samenwerking met tenminste 2 andere landen



### Soort projecten

Onderzoeks- en/of demonstratie projecten, projecten tbv afstemming van beleid



### Soort calls

Specifieke calls rond onderwerpen

## IN HET KORT



### Doel

Het vergroten van het concurrentievermogen van de Europese transportindustrieën; en het realiseren van een Europees transportsysteem dat grondstofefficiënt, klimaat- en milieuvriendelijk, veilig en naadloos is ten behoeve van alle burgers, de economie en de samenleving.



### Doelgroep

Bedrijven, kennisinstellingen, universiteiten, overheden, non-profitorganisaties, overige rechtspersonen



### Thema's

Koolstofarm- en duurzaam transport; geïntegreerde en veerkrachtige transportsystemen; globale leiderschap en concurrentievermogen in transport; geautomatiseerde wegtransport; groene voertuigen.



### Omvang budget op projectniveau

Varieert van 1 tot 30 miljoen euro



### Rol RVO

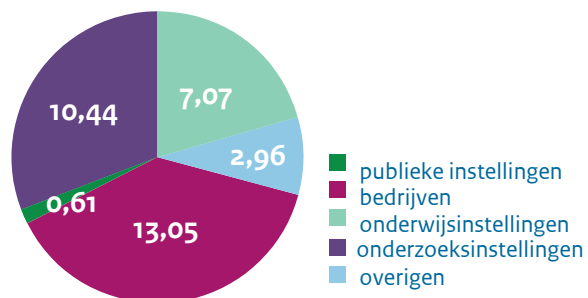
Advies bij consortiumvorming, meelesen met projectvoorstellen, hulp bij vinden (Europese) partners, training.

# Transport

**Het programma voor "Smart, Green and Integrated Transport" gaat over transport van mensen en goederen, over land, water en door de lucht. Het gaat daarbij om zowel het systeem als geheel als de voertuigen. Het programma richt zich op 1) efficiency in gebruik van grondstoffen, 2) mobiliteit met minder opstoppingen en verbeterde veiligheid, 3) een leidende rol in de transport industrie en 4) socio-economisch en gedragsonderzoek ten behoeve van beleidsontwikkeling.**

In 2020 heeft Nederland € 34 miljoen toegekend gekregen voor transportprojecten. De resultaten van de Green Deal Call die in 2020 na lancering van de Europese Green Deal is opgezet, zijn hierin nog niet meegenomen. Voor de hele periode van 2014-2020 is € 308 miljoen toegekend aan Nederland, voor 441 projecten waaraan Nederland deelneemt. Nederland ontvangt hiermee 5,5% van het totale EU budget voor dit onderdeel van Horizon 2020, bij een EU afdracht van 5%.

## NL budget in miljoen euro



### Subsidiepercentages

Horizon 2020 subsidieert 70-100% van het project (afhankelijk van het type project en type deelnemer)



### Co financiering door ministeries

Ministeries kunnen als partner deelnemen aan projecten, voor deelname geldt 100% subsidie. Voor Joint Programming Initiatives gelden andere voorwaarden. Deze zijn niet meegenomen in deze rapportage



### Samenwerking

Samenwerking met tenminste 2 andere landen



### Soort projecten

Onderzoeks- en/of demonstratie projecten, projecten tbv afstemming van beleid



### Soort calls

Specifieke calls rond onderwerpen

## IN HET KORT



### Doel

Het vergroten van het concurrentievermogen van de Europese transportindustrieën; en het realiseren van een Europees transportsysteem dat grondstofefficiënt, klimaat- en milieuvriendelijk, veilig en naadloos is ten behoeve van alle burgers, de economie en de samenleving



### Doelgroep

Bedrijven, kennisinstellingen, universiteiten, overheden, non-profitorganisaties, overige rechtspersonen



### Thema's

Koolstofarm- en duurzaam transport; geïntegreerde en veerkrachtige transportsystemen; globale leiderschap en concurrentievermogen in transport; geautomatiseerde wegtransport; groene voertuigen



### Omvang budget op projectniveau

Varieert van 1 tot 30 miljoen euro

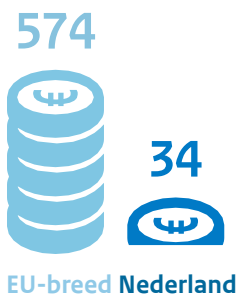


### RoI RVO

Advies bij consortiumvorming, meelesen met projectvoorstellen, hulp bij vinden (Europese) partners, training

## Resultaten jaar 2020

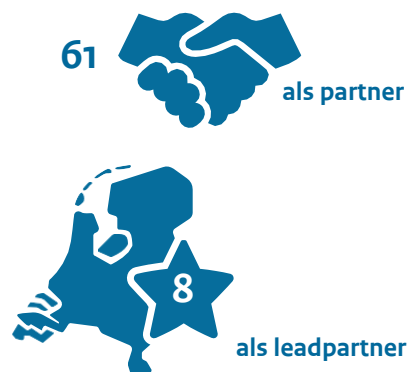
### Totaal toegewezen subsidie x miljoen euro



### Totaal projecten goedgekeurd

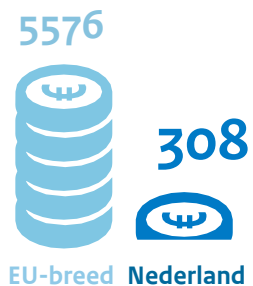


### Totaal projecten NL



## 2014 t/m 2020

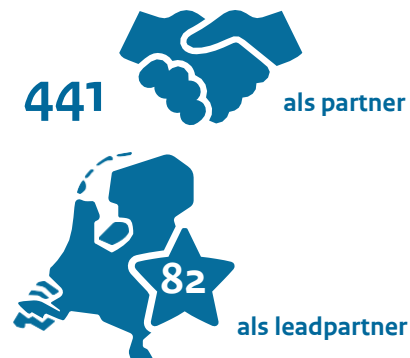
### Totaal toegewezen subsidie x miljoen euro



### Totaal projecten goedgekeurd



### Totaal projecten NL



### Subsidiepercentages

Horizon 2020 subsidieert 70-100% van het project (afhankelijk van het type project en type deelnemer)



### Co financiering door ministeries

Ministeries kunnen als partner deelnemen aan projecten, voor deelname geldt 100% subsidie. Voor Joint Programming Initiatives gelden andere voorwaarden. Deze zijn niet meegenomen in deze rapportage



### Samenwerking

Samenwerking met tenminste 2 andere landen



### Soort projecten

Onderzoeks- en/of demonstratie projecten, projecten tbv afstemming van beleid



### Soort calls

Specifieke calls rond onderwerpen

# Praktijkvoorbeelden

## PLAST2bCLEANED

**Budget:** 4.5 miljoen euro (bijdrage EU 4.5 miljoen)

**Programma en thema:** Horizon 2020 Societal Challenge 5: Climate Action, Environment, Resource Efficiency & Raw Materials

**Start / eind project:** 2019-2023 (48 maanden)

**Doel project:** Een duurzame methode ontwikkelen voor de recycling van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur.

**Resultaten:** Tegengaan van milieuvervuiling, economisch haalbaar businessmodel

voor hergebruik van elektronische apparatuur

**Bijdrage aan welk beleidsdoel:** Een circulaire economie

**Project partners:** Consortium van 9 partners, waarvan drie Nederlandse partners: TNO (coördinator), Coolrec en ICL.

**Meer informatie:** <https://plast2bcleaned.eu/>



## NEXOGENESIS

**Budget:** 5 miljoen euro

**Programma en thema:** Horizon 2020 Societal Challenge 5: Climate Action, Environment, Resource Efficiency & Raw Materials

**Start / eind project:** 2021-2025 (48 maanden)

**Doel project:** Bevorderen van doeltreffend en intelligent waterbeleid in de water-energy-food-ecosystem (WEFE) nexus met behulp van kunstmatige intelligentie

**Resultaten:** Beter inzicht in en het beheer van de WEFE nexus, een innovatievere en concurrerendere Europese Unie.

**Bijdrage aan welk beleidsdoel:** Groene, duurzame en klimaatbestendige economie

**Project partners:** Consortium van 20 partners, waarvan drie Nederlandse partners: IHE Delft (coördinator), KWR water en Wageningen Research



## SEATECH

**Next generation short-sea ship dual-fuel engine and propulsion retrofit technologies**

**Budget:** 6,5 miljoen euro

**Programma en thema:** Horizon 2020. Societal Challenge 4: Smart, Green and Integrated Transport

**Start / eind project:** 2020-2023 (36 maanden)

**Doel project:** het ontwikkelen van twee symbiotische innovaties op het gebied van schepsmotoren en voortstuwing voor duurzaam maritiem transport.

**Resultaten:** bijdrage aan het realiseren van brandstoffefficiëntie en reductie van CO<sub>2</sub>- en non-CO<sub>2</sub> emissies en fijnstof bij maritiem transport.

**Bijdrage aan welk beleidsdoel:** duurzaam maritiem transport

**Project partners:** Wärtsilä Netherlands (coördinator) en Huygens Engineers (partner), samen met 6 Europese partners uit 5 landen.

**Meer informatie:** <https://seatech2020.eu/>



## NOVIMOVE

**Novel inland waterway transport concepts for moving freight effectively**

**Budget:** 8,9 miljoen euro

**Programma en thema:** Horizon 2020. Societal Challenge 4: Smart, Green and Integrated Transport

**Start / eind project:** 2020-2024 (48 maanden)

**Doel project:** het verminderen van de wachttijden in zeehavens door de planning en uitvoering van rivierreizen te verbeteren en vlote passages door bruggen en sluisen te faciliteren.

**Resultaten:** bijdrage aan het verbeteren van de laadfactor containers, zeehaven logistiek, riviernavigatie, innovatieve vaartuigoplossingen.

**Bijdrage aan welk beleidsdoel:** Vlotter vrachtvervoer; bereikbaarheid

**Project partners:** 21 partners uit 6 landen, waarvan 10 Nederlandse partners. TU Delft is coördinator.

**Meer informatie:** <https://novimove.eu>





# INTERREG

INTERREG wil Europa sterker maken en de economische verschillen tussen regio's en lidstaten verkleinen door samenwerkingsprojecten te stimuleren. In 79 programma's werken landen en regio's op verschillende manieren samen aan innovatie, onderzoek, duurzame energie, klimaatadaptatie en transport. RVO helpt Nederlandse partijen in alle fasen van deelname in drie INTERREG programma's: Europe, North Sea Region en North West Europe. De programma's worden in deze rapportage afzonderlijk beschreven.

## IN HET KORT



### Doel

Ontwikkeling en verbetering van beleidsinstrumenten voor regionale ontwikkeling met name de Structuurprogramma's



### Doelgroep

Met name regionale of lokale overheden



### Thema's

Research en innovatie; CO<sub>2</sub> reductie; concurrentievermogen MKB; Milieu en grondstoffen



### Omvang budget op projectniveau

Gemiddeld 1,2 miljoen euro



### Rol RVO

Adviseert partijen op aanvraag-niveau; toetst of aanvragen passen bij Nederlands beleid

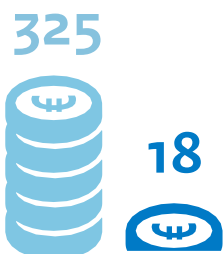
# INTERREG Europe

**INTERREG investeert in innovatieve en duurzame projecten die Europa sterker maken. Deze Europese subsidie-regeling stimuleert partijen om grensoverschrijdend samen te werken aan gezamenlijke problemen in de regio. Voor meer innovatiekracht, een beter milieu en het verkleinen van de economische verschillen tussen regio's en lidstaten onderling. Onder INTERREG Europe vallen alle 27 lidstaten van de Europese Unie, plus Zwitserland, Noorwegen en het Verenigd Koninkrijk.**

In 2020 zijn geen nieuwe projecten toegezegd, er zijn alleen herschikkingen geweest. In 2021 krijgen lopende projecten de kans een kleine uitbreiding van hun project bij het programma aan te vragen. De Policy Learning Platforms zijn inmiddels in vol bedrijf, hier kan iedereen met een beleidsvraag over de vier thema's kennis vinden: <https://www.interregeurope.eu/policylearning/>

## 2014 t/m 2020

Totaal toegewezen subsidie x miljoen euro



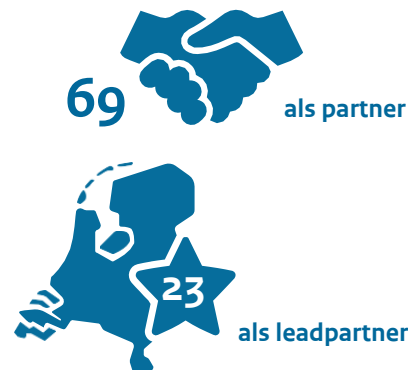
EU-breed Nederland

Totaal projecten goedgekeurd



EU-breed

Totaal projecten NL



### Subsidiepercentages

85% voor publieke partners,  
75% voor private partners



### Co financiering door ministeries

Nee



### Samenwerking

Samenwerking met tenminste  
2 andere landen



### Soort projecten

Uitwisselen praktijkvoorbeelden en  
ideeën, kennis en ervaring



### Soort calls

1 call per jaar, full proposal

## Praktijkvoorbeeld

### Osiris

**Budget:** € 1.765.257 (€1.500.468 ERDF subsidie)

**Start / eind project:** 01/04/2016 – 30/09/2020

**Thema:** Research & Innovation

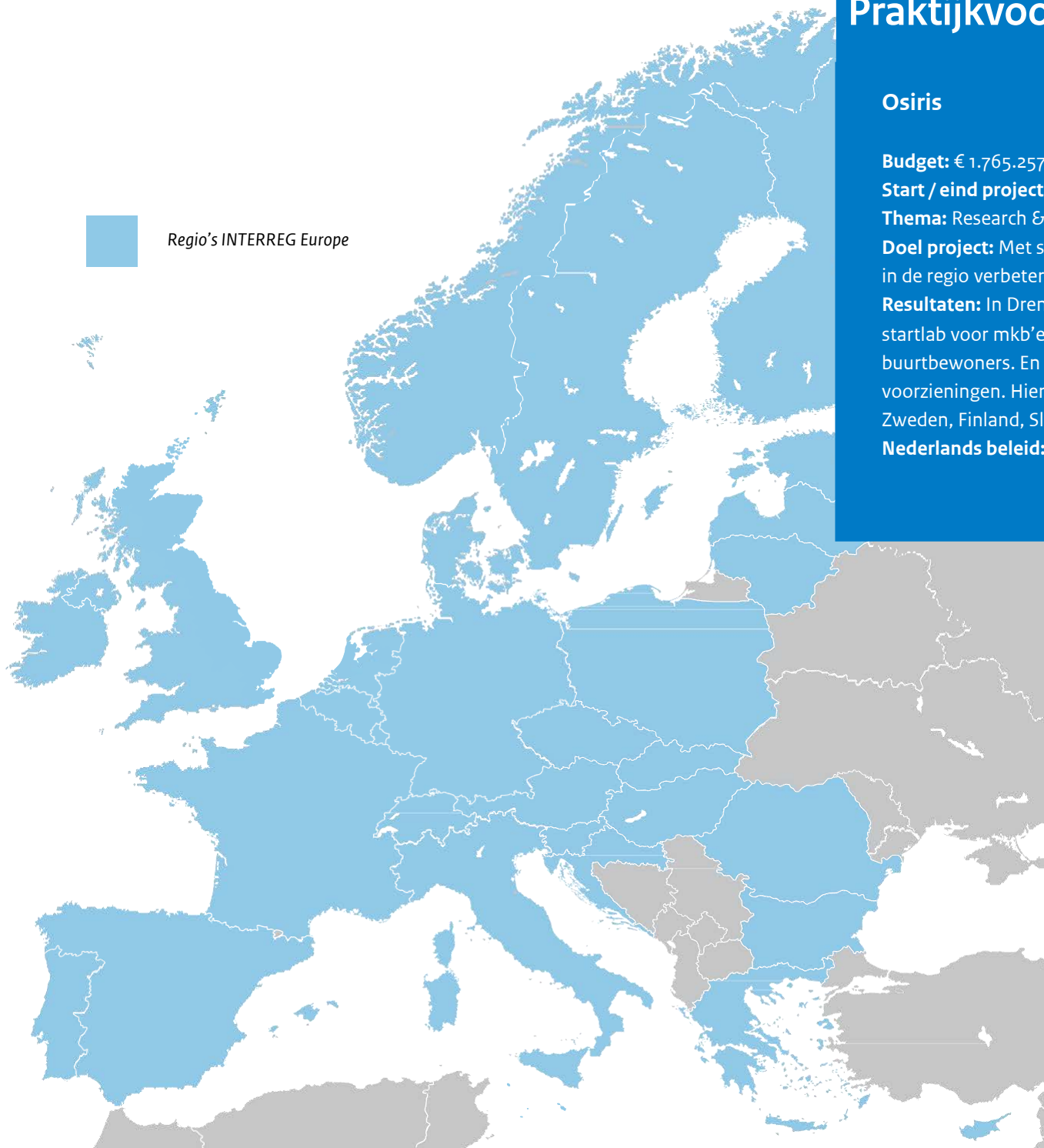
**Doel project:** Met sociale projecten de werkgelegenheid en de leefbaarheid in de regio verbeteren.

**Resultaten:** In Drenthe zijn verschillende projecten in gang gezet, zoals een startlab voor mkb'ers en dorpshuizen waar cursussen worden opgezet voor buurtbewoners. En een huisartsenpraktijk met een efficiënte combinatie van voorzieningen. Hierin zijn goede ervaringen van partners vanuit regio's in Zweden, Finland, Slowakije, Portugal, Italië en Griekenland gebruikt.

**Nederlands beleid:** Open innovatiebeleid met diverse stakeholders.



Regio's INTERREG Europe



## IN HET KORT



### Doel

Stimuleren van innovatie en duurzame groei in de Noordzeeregio



### Doelgroep

Overheden (Rijk, provincie, gemeente, waterschap), kennisinstellingen, bedrijven, ontwikkelingsmaatschappijen, non-profit organisaties



### Thema's

Versterken economische groei van onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie | Vergroenen economie | Efficiënte omgang met hulpbronnen: energietransitie en circulaire economie | Klimaatadaptatie en verantwoord beheer NSR gebieden | Aanpassingen aan klimaatverandering en behoud en bescherming van het milieu | Duurzaam vervoer | personen en vracht



### Omvang budget op projectniveau

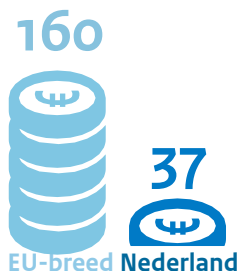
Gemiddeld 2 miljoen euro

# INTERREG North Sea Regio

Onder de INTERREG Noordzeeregio vallen delen van de landen Nederland, Duitsland, Zweden, België en Verenigd Koninkrijk. Noorwegen en Denemarken vallen in hun geheel in het gebied. In Nederland gaat het specifiek om de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland, Overijssel, Zeeland, Friesland, Groningen en Drenthe.

In 2020 zijn geen nieuwe projecten toegezegd, er zijn alleen herschikkingen geweest. In 2021 krijgen lopende projecten opnieuw de kans een kleine uitbreiding van hun project bij het programma aan te vragen. Daarmee kunnen deze hun resultaten nog breder overdragen, aanvullend hun oplossingen demonstreren en een groter effect bereiken.

**2014 t/m 2020**  
Totaal toegewezen  
subsidie x miljoen euro



Totaal projecten  
goedgekeurd



Totaal projecten NL



### Rol RVO

Adviseert partijen op aanvraagniveau (inhoudelijk en organisatorisch); helpt met partners zoeken; toetst of aanvragen passen bij Nederlands beleid



### Subsidiepercentages

Max 50%



### Co financiering door ministeries

Nee



### Samenwerking

Samenwerking met tenminste 2 andere landen



### Soort projecten

Onderzoek, ontwikkeling, demonstratie en pilot projecten; uitrol/ implementatie



### Soft calls

2 calls voor projectvoorstellen per jaar. Projectindiening in twee stappen (uiting van interesse en daarna een volledige indiening).



# Praktijkvoorbeeld

## SCORE



**Budget:** € 5.855.000 (€ 2927500 ERDF subsidie)

**Start / eind project:** 01/09/2017- 28/02/2022

**Thema:** Innovatie / open data.

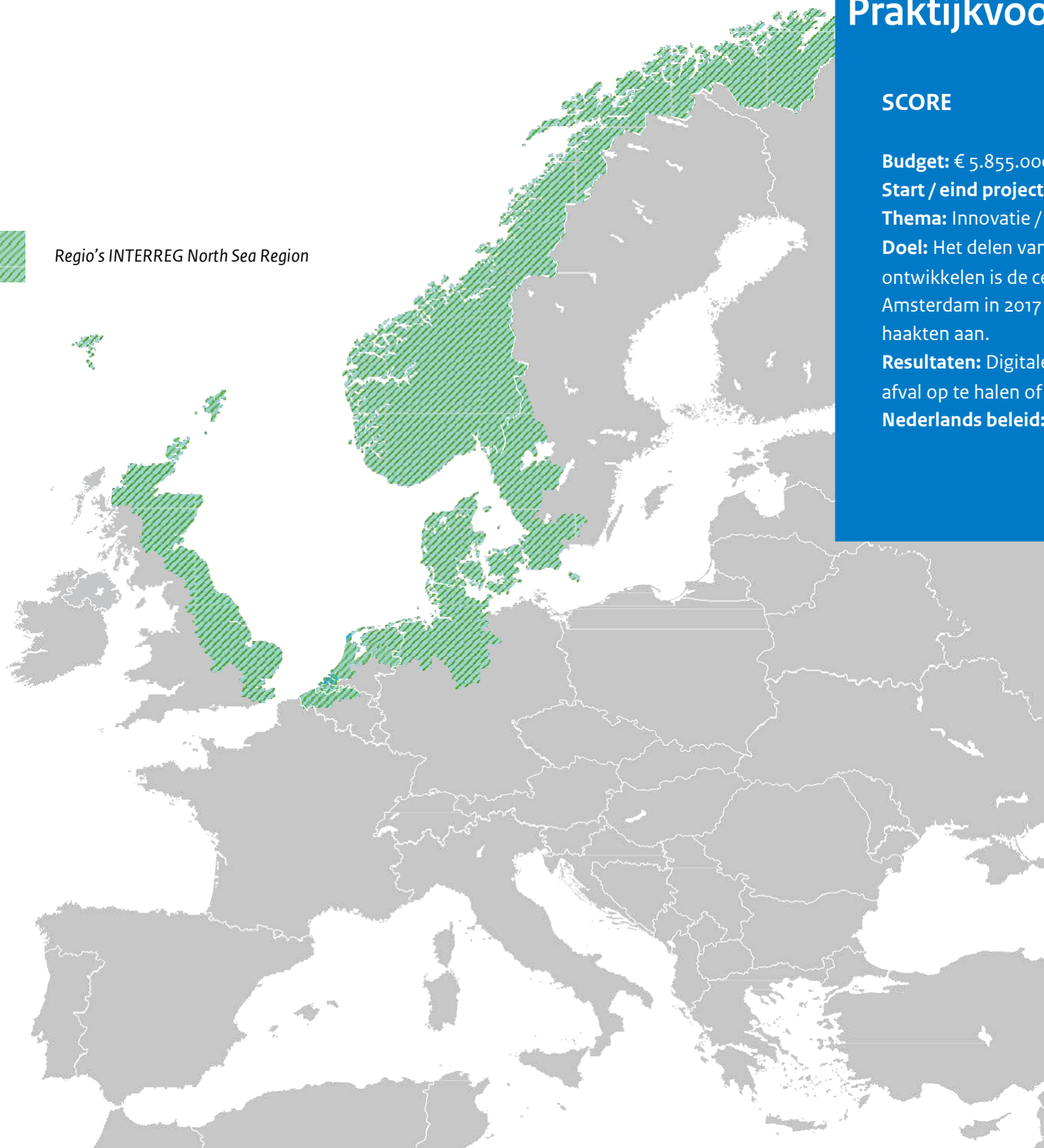
**Doel:** Het delen van digitale code om er eigen digitale tools mee te ontwikkelen is de centrale gedachte achter SCORE, dat de gemeente Amsterdam in 2017 initieerde. Acht andere steden en drie universiteiten haakten aan.

**Resultaten:** Digitale tools, bijvoorbeeld om verkeersstromen te managen, afval op te halen of het waterpeil in de gaten te houden in de partnersteden.

**Nederlands beleid:** Innovatie & digitalisering.



Regio's INTERREG North Sea Region



# INTERREG North West Europe

## IN HET KORT



### Doel

Verhoging (sociale) innovatiecapaciteit van het mkb, bevordering van de circulaire economie en duurzame productiemethoden. Daarnaast promotie duurzaam, transport om CO<sub>2</sub>-uitstoot te verlagen



### Doelgroep

Overheden (Rijk, provincie, gemeente, waterschap) kennisinstellingen, bedrijven, ontwikkelingsmaatschappijen, non-profit-instellingen



### Thema's

(Sociale) Innovatie; CO<sub>2</sub> reductie; grondstoffen efficiëntie (CE)



### Omvang budget op projectniveau

Ca. 4 miljoen euro



### Rol RVO

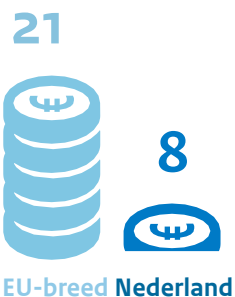
Adviseert partijen op aanvraag-niveau (inhoudelijk en organisatorisch); helpt met partners zoeken; toetst of aanvragen passen bij Nederlands beleid

De INTERREG NWE regio bestaat uit (delen van): Nederland, België, Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Zwitserland, Ierland, Luxemburg en Frankrijk. In Nederland gaat het om alle provincies, behalve Drenthe, Friesland en Groningen.

In 2020 heeft nog een laatste toewijzingsronde voor nieuwe projecten plaatsgevonden. In 2021 zal een nieuwe ronde plaatsvinden voor kapitalisatie van bestaande projecten: het vergroten van de impact door extra activiteiten of toepassingen.

## 2020

### Totaal toegewezen subsidie x miljoen euro



### Totaal projecten goedgekeurd

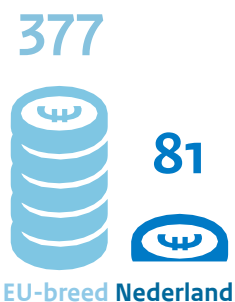


### Totaal projecten NL



## 2014 t/m 2020

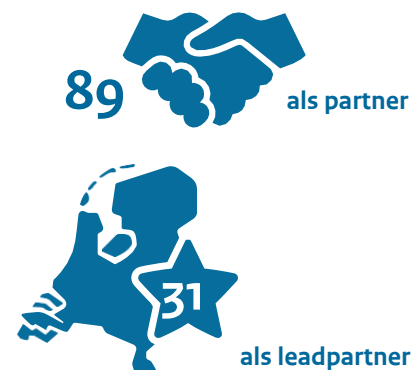
### Totaal toegewezen subsidie x miljoen euro



### Totaal projecten goedgekeurd



### Totaal projecten NL



### Subsidiepercentages

Max 60%



### Co financiering door ministeries

Nee



### Samenwerking

Samenwerking met tenminste 2 andere landen



### Soort projecten

Onderzoek, ontwikkeling, demonstratie en pilot projecten; uitrol/ implementatie



### Soort calls

2 calls voor projectvoorstellen per jaar. Projectindiening in twee stappen (uiting van interesse en daarna een volledige indiening)

# Praktijkvoorbeeld

## Sharepair



**Budget:** € 7.800.000 ( € 4.700.000 ERDF subsidie)

**Looptijd:** september 2019 - januari 2023

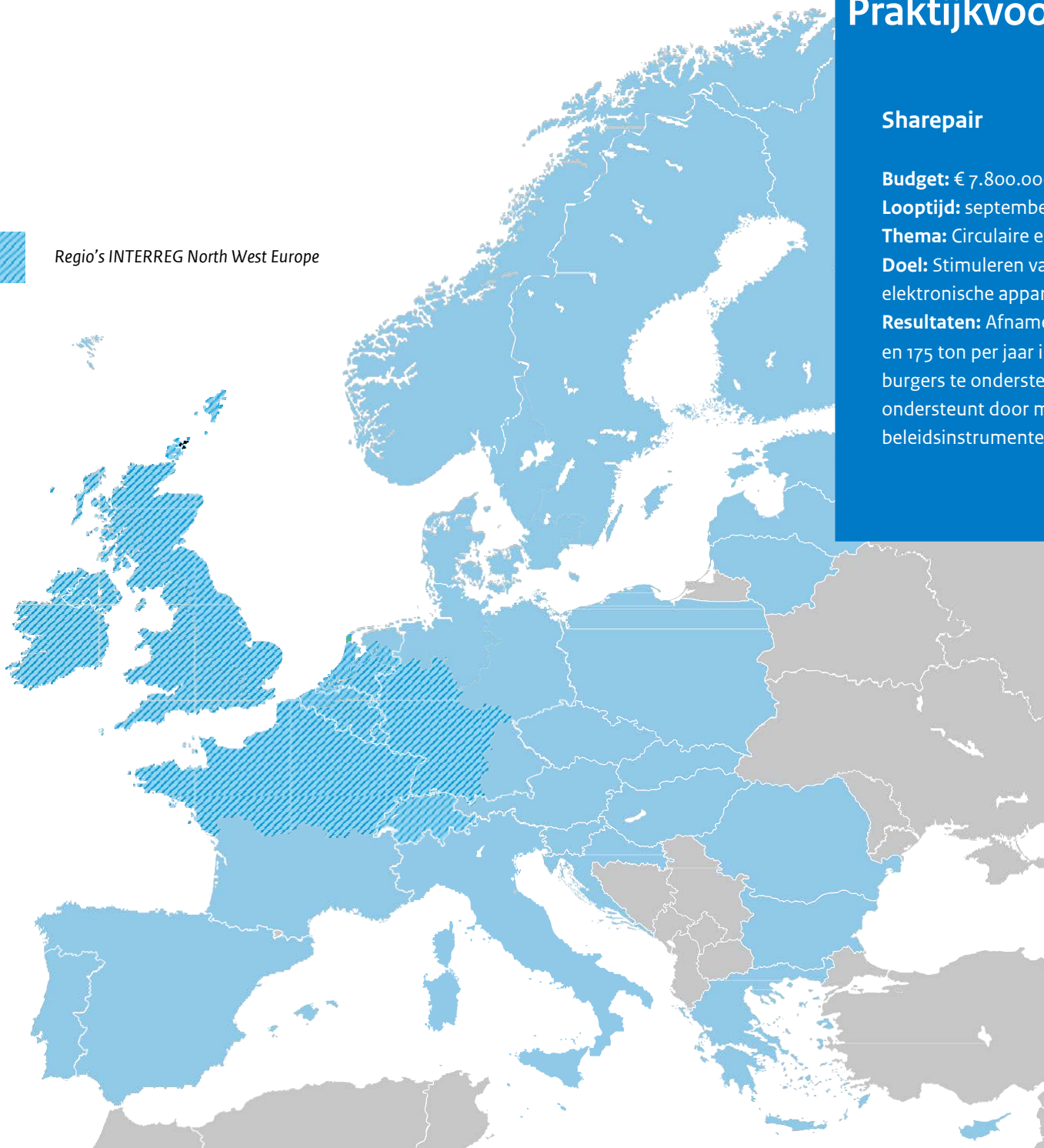
**Thema:** Circulaire economie.

**Doel:** Stimuleren van hergebruik van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA)

**Resultaten:** Afname van AEEA met 13,5 ton per jaar in de pilot reparatiecafés en 175 ton per jaar in de pilot steden. Integrale aanpak om reparatie door burgers te ondersteunen: een digitale infrastructuur die zelf-reparatie ondersteunt door middel van reparatie-café's. Nieuwe verdienmodellen, beleidsinstrumenten en een Europees open reparatie data-platform.



Regio's INTERREG North West Europe





# LIFE

LIFE is het financieringsinstrument voor het Europese natuur-, milieu- en klimaatbeleid. Hierbij kun je denken aan projecten die de circulaire economie bevorderen, Natura2000-projecten, projecten die de biodiversiteit vergroten of projecten die klimaatadaptatie op de agenda van gemeenten en andere overheden zetten.

In deze rapportage blikken wij terug op de call uit 2019. De populariteit van LIFE neemt toe, en daarmee ook de concurrentie. Nederland scoort hoger dan het Europese gemiddelde qua aantal toegekende LIFE projecten en qua toegekende bedragen. Nederland is sinds 2014 in totaal in de lead voor 26 projecten, met een totaalwaarde van €71 miljoen met 129 unieke deelnemers.

## IN HET KORT



### Doel

Bijdragen aan het Europese natuur-, milieu- en klimaatbeleid



### Doelgroep

Overheden, non-profit instellingen; bedrijven; kennisinstellingen



### Thema's

Klimaat (tegengaan van klimaatverandering of anticiperen op gevolgen veranderende Klimaat) en milieu (bv circulaire economie; natuurbescherming). Vanaf 2021 hernieuwbare energie



### Omvang budget op projectniveau

Gemiddeld 1,5 miljoen euro (varieert van 350.000 tot 8 miljoen euro)

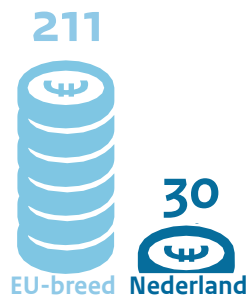


### Rol RVO

Adviseert partijen op aanvraagniveau

## 2020

Totaal toegewezen subsidie x miljoen euro



Totaal projecten goedgekeurd



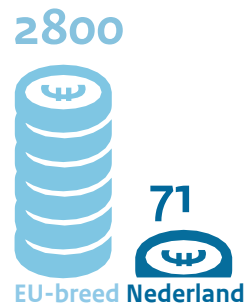
EU-breed

Totaal projecten NL



## 2014 t/m 2020

Totaal toegewezen subsidie x miljoen euro

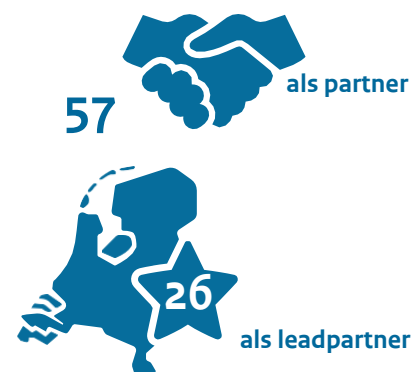


Totaal projecten goedgekeurd



EU-breed

Totaal projecten NL



Totaal traditionele projecten NL

**Integrale projecten (IP):** 2 Nederlandse projecten: DELTA Nature; budget: 10,5 miljoen euro; LIFE Allq biodiversity; budget 9,8 miljoen euro



### Subsidiepercentages

Een LIFE-subsidie kan tot 55% (klimaat en milieu) en 60% (natuur) bijdragen aan de financiering van het project; voor prioritaire soorten onder natuur 75%



### Co financiering door ministeries

Niet verplicht



### Samenwerking

Grensoverschrijdende samenwerking is niet verplicht



### Soort projecten

Demonstratie projecten, pilot projecten, uitwisselen van best practices en projecten ter informatieverspreiding en bewustwording



### Soort calls

Traditioneel (gericht op een specifiek probleem) en Integraal (voor complexe projecten op basis van een integraal en strategisch plan)

# Praktijkvoorbeelden

## Urban Roofs

**Budget:** € 8 miljoen, waarvan € 3,3 miljoen LIFE subsidie  
**Start / eind project:** 01-07-2016 – 31-12-2022



**Doel project:** Privépartijen inzicht geven in de voordelen van multifunctionele daken. Zo komt er meer informatie beschikbaar om investeringen in klimaatadaptatie te stimuleren. Er worden nieuwe samenwerkingsvormen en investeringsmodellen onderzocht en daadwerkelijk gerealiseerd. Het LIFE-project loopt tot eind 2022.

**Resultaten:** groene daken; wateropvang vergroot; biodiversiteit; isolatie daken; langere levensduur dakbedekking

**Nederlands beleid:** Het project draagt bij aan klimaatadaptatie; verlaagt de hittestress in de stad en vergroot de biodiversiteit.

*Gemeente Rotterdam*

## WATER FACTORY

**Budget:** € 7,37 miljoen, waarvan € 2,5 miljoen LIFE subsidie  
**Start / eind project:** 1-07-2019 – 31-12-2024



**Doel project:** Een pilotinstallatie om een nieuwe grondstof te winnen uit afvalwater. Dit kan worden gebruikt als duurzaam alternatief voor grondstoffen in de papierindustrie, land- en tuinbouw en de bouwsector.

**Resultaten:** Hergebruik van water, valorisatie van afvalproducten, aanzienlijke vermindering energiegebruik en slibproductie.

**Nederlands beleid:** Het project zorgt voor verbeterde waterkwaliteit, emissiereductie en een verhoogd percentage circulariteit. Daarmee draagt het bij aan de EU Kaderrichtlijn Water, het Klimaatakkoord en de Transitieagenda Circulaire Economie.

*Waterschap Vallei en Veluwe*

## AddMire

**Budget:** € 11,75 miljoen, waarvan € 7,05 miljoen LIFE subsidie  
**Start / eind project:** 1-7-2019 – 31-8-2024



**Doel project:** Herstel van de Engbertsdijkvenen ten noorden van Almelo d.m.v. opkoop van land, vermindering van de stikstofdepositie en verhoging van het waterpeil.

**Resultaten:** Herstel van kwetsbare Europees beschermde hoogveengebieden, vermindering van CO<sub>2</sub>-emissies uit veenoxidatie.

**Nederlands beleid:** Het project draagt bij aan het voldoen aan Europese milieuwetgeving (Natura-2000).

*Provincie Overijssel*

## CRITICAL

**Budget:** € 4,89 miljoen, waarvan € 2,02 miljoen LIFE subsidie  
**Start / eind project:** 01-06-2019 – 31-12-2025



**Doel project:** Het verhogen van 'climate resilience' in de oude binnenstad van Dordrecht door – in samenspraak met bewoners – stadsparken te vernieuwen en waterdoorlaatbare bestrating te installeren.

**Resultaten:** Significante verlaging van overstromingsgevaar, aanpak van hittestress en een verbeterde leefbaarheid in de binnenstad.

**Nederlands beleid:** Het project draagt bij aan uitvoering van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie en de City Deal Klimaatadaptatie.

*Gemeente Dordrecht*

# Meer informatie

## CEF Transport

[www.rvo.nl/cef-transport](http://www.rvo.nl/cef-transport)  
[rvolent@rvo.nl](mailto:rvolent@rvo.nl)

Lambert Smeets  
[lambert.smeets@rvo.nl](mailto:lambert.smeets@rvo.nl)  
+ 31 (0)6 3062 7061

Ad Verhoeven  
[ad.verhoeven@rvo.nl](mailto:ad.verhoeven@rvo.nl)  
+ 31 (0)6 282 4338

Ben van der Erve  
[ben.vandererve@rvo.nl](mailto:ben.vandererve@rvo.nl)  
+ 31 (0)6 1531 3460

## HORIZON2020

[www.rvo.nl/horizon-europe](http://www.rvo.nl/horizon-europe)  
[Teamiris@rvo.nl](mailto:Teamiris@rvo.nl)  
+ 31 (0)88 042 4210

KLIMAAT, MILIEU & CIRCULAIRE  
ECONOMIE  
John Heynen  
[john.heynen@rvo.nl](mailto:john.heynen@rvo.nl)  
+ 31 (0)88 042 2527

Corinne van Voorden  
[corinne.vanvoorden@rvo.nl](mailto:corinne.vanvoorden@rvo.nl)  
+ 31 (0)6 5093 9714

Alexander van Dorszen  
[alexander.vandorszen@rvo.nl](mailto:alexander.vandorszen@rvo.nl)  
+ 31 (0)6 1350 7137

TRANSPORT  
Fatma Saçli  
[fatma.sacli@rvo.nl](mailto:fatma.sacli@rvo.nl)  
+ 31 (0)6 1145 5786

## INTERREG

[www.rvo.nl/interreg](http://www.rvo.nl/interreg)  
[interreg@rvo.nl](mailto:interreg@rvo.nl)

EUROPE:  
[www.interregeurope.eu](http://www.interregeurope.eu)

Machtelijn Brummel  
[machtelijn.brummel@rvo.nl](mailto:machtelijn.brummel@rvo.nl)  
+ 31 (0)6 1587 3753

NORTH SEA REGION:  
[www.northsearegion.eu](http://www.northsearegion.eu)

Albin Hunia  
[albin.hunia@rvo.nl](mailto:albin.hunia@rvo.nl)  
+ 31 (0)6 5240 1575

NORTH WEST EUROPE:  
[www.nweurope.eu](http://www.nweurope.eu)

Gé Huismans  
[ge.huismans@rvo.nl](mailto:ge.huismans@rvo.nl)  
+ 31 (0)6 5337 4625

Esther Veenendaal  
[esther.veenendaal@rvo.nl](mailto:esther.veenendaal@rvo.nl)  
+ 31 (0)6 5089 1510

## LIFE

[www.rvo.nl/life](http://www.rvo.nl/life)  
[life@rvo.nl](mailto:life@rvo.nl)

Astrid Hamer  
natuur en biodiversiteit/circulaire  
economie, klimaatadaptatie  
+ 31 (0)6 1126 3600

John Heynen  
milieutechnologie/  
grondstofefficiency/circulaire  
economie, klimaatmitigatie  
+ 31 (0)6 1589 7671

Teun Bolder  
milieutechnologie/  
grondstofefficiency/circulaire  
economie, klimaatmitigatie, energie  
+ 31 (0)6 5392 8613

Paulien Officier  
algemene vragen  
+ 31 (0)6 2936 3174



Dit is een publicatie van:

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

T +31 (0)88 042 42 42  
E klantcontact@rvo.nl  
www.rvo.nl

© Rijksdienst voor Ondernemend Nederland |  
Publicatiedatum: Juni 2021

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) stimuleert duurzaam, agrarisch, innovatief en internationaal ondernemen. Met subsidies, het vinden van zakenpartners, kennis en het voldoen aan wet- en regelgeving. RVO werkt in opdracht van ministeries en de Europese Unie.

RVO is een onderdeel van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Hoewel deze publicatie met de grootst mogelijke zorg is samengesteld kan Rijksdienst voor Ondernemend Nederland geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten.



Medegefinancierd door de financieringsfaciliteit voor Europese verbindingen

